מתני' כת חלל זכר. ודוקא נקט כדקתני ומזיל דבת חללה שנשאת לישראל כשירה לכהונה: **לעולם.** בת בנו ובת בן בנו עד סוף כל הדורות של חללים זכר בן זכר בת האחרון פסולה כבת הראשון אבל בת בתו מישראל כשרה דלא חמירא בת חלל מחללה דאמרי' בתה של חללה מישראל כשירה לכהונה: **ישראל שנשא חללה בתו כשירה לכהונה.** וטעמא יליף בגמרא. ודוקא ישראל אבל כהן שנשא חללה בתו חללה לכל ולד הנולד בציאת איסור כהונה הוי חלל: **חלל שנשא בת ישראל בתו פסולה.** בגמ' פריך הא תנא ליה רישא: **בת גר זכר.**

מתני' [א]בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם [ב]ישראל שנשא חללה בתו כשירה לכהונה חלל שנשא בת ישראל בתו פסולה לכהונה [ג]רבי יהודה אומר בת גר זכר בבת חלל זכר [ד]רבי אליעזר בן יעקב אומר [ה]ישראל שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה

[וב"ת איכא למיפרך מה לזרעו שכן יצירתו בעבירה בו'. תימה אמאי לא אמרינן נעבלה לפסול לה יומיא שאין יצירתה בעבירה ופסול ולא פרכת מה לנבעלה לפסול לה שכן זר אבלה מעיקרא זרעו יוכיח וחזר הדין וכו' ושמא אין כאן לד הבשר או יש שוס פירכא. ת"י]:

הרי

וגר שנשא בת ישראל בתו כשירה לכהונה אבל גר שנשא גיורת בתו פסולה לכהונה [ו]אחד גר ואחד עבדים משוחררים אפי' עד י' דורות עד שתהא אמו מישראל ר' יוסי אומר [ז]אף גר שנשא גיורת בתו כשירה לכהונה: **גמ' מאי** לעולם מהו דתימא מידי דהוה אמצרי ואדומי מה להלן [ח]לאחר שלשה דורות אף כאן נמי לאחר שלשה דורות קא משמע לן: ישראל שנשא חללה: מנא הני מילי אמר ר' יוחנן משום ר' [ט]שמעון נאמר כאן [י]ולא יחלל זרעו בעמיו ונאמר להלן [יא]לא יטמא בעל בעמיו מה להלן זכרים ולא נקבות אף כאן זכרים ולא נקבות אלא מעתה בתו של כ"ג תישתרי מי כתיב בנו זרעו כתיב לא יחלל זרעו בעמיו בת בנו תישתרי כתיב לא יחלל זרעו מקיש זרעו לו מה הוא בתו פסולה אף בנו בתו פסולה בת בתו תיתסר אם כן גזירה שוה מאי אהני ליה: חלל שנשא בת ישראל בתו פסולה: הא תנא ליה רישא בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם איידי דתנא [יב]רישא ישראל שנשא חללה תנא נמי סיפא חלל שנשא בת ישראל מתניתין דלא כרבי דוסתאי בן יהודה דתניא [יג]רבי דוסתאי בן יהודה אומר כשם שבני ישראל מקוה טהרה לחללות כך בנות ישראל מקוה טהרה לחללים מאי טעמיה דר' דוסתאי בר' יהודה אמר קרא לא יחלל זרעו בעמיו בעם אחד הוא דמיחל בשני עממים אינו מיחל תנו רבנן לא יחלל זרעו אין לי אלא זרעו [יד]היא עצמה מנין אמרת קל וחומר מה זרעו שלא עבר עבירה מתחלל היא שעברה עבירה אינו דין שמתחללת הוא עצמו יוכיח שעבר עבירה [טו]ואין מתחלל מה להוא שכן אין מתחלל בכל מקום תאמר בהיא שמתחללת בכ"מ ואם נפשך לומר אמר קרא לא יחלל זרעו לא יחולל זה שהיה כשר ונתחלל מאי אם נפשך לומר וכי תימא איכא למיפרך מה לזרעו שכן יצירתו בעבירה אמר קרא לא יחלל לא יחולל זה שהיה כשר ונתחלל תנו רבנן איזו היא חללה כל שנולדה מן הפסולים מאי פסולים אילימא פסולים לו הרי מחזיר גרושתו [טז]דפסולה לו [יז]ובניה כשרים דכתי' [יח]תועבה היא היא תועבה ואין בניה תועבים אמר רב יהודה הכי קאמר איזו היא חללה [יט]כל שנולדה מן פסול כהונה נולדה אין לא נולדה לא [כ]הרי אלמנה וגרושה [כא]זונה דלא נולדה וקא הויא חללה אמר רבה ה"ק איזו חללה מוזכרת שלא היה לה שעת הכושר כלל כל שנולדה מן פסול כהונה מאי מוזכרת אמר רב יצחק בר אבין ה"ק איזו היא חללה שעיקרה מדברי תורה ואין צריכין לפרש מדברי סופרים כל שנולדה מן פסולי כהונה ת"ר [כב]אלמנה אלמנה אינו חייב אלא אחת גרושה גרושה אינו חייב אלא אחת [כג]אלמנה וגרושה וחללה זונה [כד]בזמן שהם כסדר חייב על כל אחת ואחת זינתה ונתחללה ונתגרשה ונתארמלה אינו חייב אלא אחת אמר מר אלמנה אלמנה אינו חייב אלא אחת האי אלמנה היכי דמי אילימא שבא על אלמנת ראובן ועל אלמנת שמעון ועל אלמנת לוי אמאי אינו חייב אלא אחת

הרי

לפסול לה פסלה והואיל ונפסלת בשאר ביאות איסור מיפסל אף כאן: **ואם נפשך לומר.** סוס תשובה על ק"ו זה ותבא להכשירה הרי לך מקרא מן התורה שהיא מתחללת דכתיב ולא יחלל [כ]עיקר מילול האמור כאן משמע [כא]ביאת עצמה שהיתה כשרה ונתחללה אבל זרעו מעיקרו הוא נפסל ואין זה לשון מילול: **מאי ואם נפשך לומר.** מה היה לנו להשיב על ק"ו דאיעדיף לפרושי קראי: הכי קא קשיא ליה **וכי תימא.** מעיקרא דליגא דמייתית היא עצמה מק"ו מזרעו שלא עבר עבירה [כב]ונתחללה איכא למיפרך מה לזרעו כו': **אי נימא פסולה לו.** ואפ"י הוא ישראל אם ביאתו שאינו של ממזרות הוי הולד חלל: **והרי מחזיר גרושתו.** [כג]כשנשאת לאחר דפסולה דכתיב (דברים כד) לא יוכל בעלה וגו': **ובניה כשרים.** נתנו כשרה לכהונה אם ישראל הוא: **היא תועבה.** כלומר בעונש עבירה: **והרי אלמנה.** לכ"ג וגרושה לכהן הדיוט שמתחללת בביאתו [כד]וכן זונה מביאת פסולין שבא עליה כהן הדיוט נקראת חללה [א] ללקות עליה [ב]משום חללה דכל איסור כהונה עושה אותה חללה בביאתו: **מוזכרת.** מפרש לקמן: **ה"ק איזו היא חללה.** המוזכרת בתורה שעיקרה ממשמעות המקרא שכתב חללה לא יקחו ואין [ג]לריכין לפרש מידי סופרים דמקרא נפקא בהדיא: **כל שנולדה מאיסור כהונה.** דסתם חלל היינו [ד]ולד פסול לכהונה מדכתיב ולא יחלל זרעו אבל חללה הנעשית חללה ע"י ביאה הוצרכו לדרוש בה מקראות כגון זו שהיתה כשרה ונתחללה: **אלמנה אלמנה אלמנה.** בא על אלמנה שיש בה שלש שמות של אלמנות: **אינו חייב אלא אחת.** לקמן[ה] מפרש לה: **כסדר.** כסדר הזה שנתאלמנה תחילה ונשאת לשני וגירשה ונשאת לכהן ונתחללה ואח"כ נעבלה לאחד מן הפסולים או לקרובים בעילת זנות ונעשית זונה דמפסולי כהונה חללה איכא זונה ליכא ומשאר איסורים זונה הויא חללה לא הויא כדלקמן[ו]: **וזינתה.** מקרובים או מממזר: **ונתחללה.** שבא עליה כהן ועשאה חללה שהיתה אסורה עליו משום זונה: **אינו חייב אלא אחת.** לקמן[ח] מפרש טעמא:

נזיר

לנשים,[ט] להזהיר אשה על ידי האיש, אבל הוא אין מתחלל בשום ביאה דכתיב לא יחלל זרענו] הזרע הוא מתחלל ולא הוא עצמו. ותנן בבכורות (מה. כ) הנושא נשים בעבירה פסול עד שידור הנאה, וכי נדר הנאה מיהא עובד עבודה. (פסולה) [פסולים] לו. ואפילו הוא ישראל אם בעל ביאה אסורה שאין הולד הולד חלל. מחזיר גרושתו. משנשאת לאחר או נתקדשה. היא תועבה. כלומר היא [כ]עונש עבירה וקא הויא חללה משום אותה ביאה אסורה. שעיקרה. משמעות הפסוק כך הוא אבל חללה הנעשית ע"י ביאה הוצרכו לדרוש חכמים המקרא זה שהיה כשר ונתחלל. אלמנה אלמנה אלמנה. בעל אלמנה שיש לה ג' שמות כדמפרש. **אלמנת ראובן ואלמנת שמעון [ואלמנת לוי].** שבא על ג' נשים אלמנות.

*נראה דצ"ל בתחלה ד"ה תאמר בהיא שמתחללת בכ"מ וכו' עד וכי נדר הנאה מיהא עובד עבודה, ואח"כ מה"ד זה שהיה כשר ונתחלל כגון היא שהיתה כשרה ונתחללה ע"י אותה ביאה האסורה אבל הולד הנולד וכו' עד מעולם ואח"כ מה"ד פסולים לו ואפי' וכו' (ד"ז).

מסורת הש"ס

א) יבמות מז. עז., ב) בכורים פ"ח מ"ב [יבמות מז. לעיל עד:], ג) יבמות מז. עז., ד) [גרלה דל"ל עד, וכן בסמוך [רש"ש, ע"ש], ה) [ל"ל ר' ישמעאל וכ"ה בשאלתות יבנה"ש], ו) [ר"רשא" וכן "סיפא" דבסמוך ליתא בכת"י ודפו"ר], וגם לא הובה בדש"ל, וכ"ל בר"ן], ז) [לעיל סד. מז. עד:], ח) [יבמות יא: מד: ; גלה ע.], ט) ["הובה" ליתא בכת"י ודפו"ר וכן ליתא בר"י"ף, והוסיפו הרש"ל בגלאה ע"פ רש"י], י) [כל דיבור זה ליתא כאן בדפו"ר אלא לקמן ע"ח ע"א על פסיקתא בגמ' מהמשנה. [ושם איתא לעיל, לפניו לקמן]. וגם הרש"ל לא העתיקו משם לכאן. ועי' חכמת מנשה, ופנ"י. ובתוס' יבמות עז. ד"ה מהכן גדול], יא) [ל"ל דשלינן. [רש"ש, ע"פ עיל], יב) [יחזקאל מד, כב], יג) [לקמן עח ע"א], יד) [ויקרא כא, א], טו) [ויקרא כא, ז. וכ"ה דרשא זו בספרא שם], יז) [בדפו"ר נוסף לא יקחו, ומתקנו הרש"ל, עמש"כ שם בהערות], יח) [שויה כג ע"ב, ע"ש], יט) [בדפו"ר: נאון], כ) [ויקרא כב, ד], כא) [ע' רש"י נדה סט: וביבמות מד: ולעיל עה.], כב) [ל"ל היא עצמה כו'], כג) [ל"ל ונתחלל. [רש"ל], כד) [בדרש"י על הרי"ף וכר"ן מסיפא דלמה לו דכתיב], כה) [בשיטת המהרי"ב מתק מגילת רש"י מכאן עד מיגא ללקות עליה, ע"ש. ועיין העיר ט], כו) [בר"ן נוסף: כהן]. כז) [בדפו"ר: לרוץ פירוש, וכ"ה בדש"ר שבריר"ף ובר"ן ושם מדברי סופרים. ועי' רש"ש], כח) [בר"ן: היינו טולד מפסולי כהונה דכתיב], ו) [ע"כ], ז) [שם], ח) [שם], ט) [יחזקאל מד, כב],

תורה אור השלם

1. ולא יחלל זרעו בעמיו כי אני יי מקדשו: ויקרא כא טו
2. לא יטמא בעל בעמיו להחלו: ויקרא כא ד
3. לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה להיות לו לאשה אחרי אשר הטמאה כי תועבה הוא לפני יי ולא תחטיא את הארץ אשר יי אלהיך נתן לך נחלה: דברים כד ד
4. אלמנה וגרושה וחללה זנה את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה: ויקרא כא יד

מוסף רש"י

בנות ישראל מקוה טהרה לחללים. דבא חלל זכר כשרה לכהונה שאשתו טהרה את זרעו (לעיל סד.).

עין משפט נר מצוה

סב א ב מיי' פי"ע מהל' איסורי ביאה הל"ד סמג לאוין קכב טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' טו:
סג ג ד מיי' שם הל' [יב] טז טוש"ע שם סעי' כח:
סד ה מיי' שם הל' ח ג טוש"ע שם סעי' יב:
סה ו מיי' שם טוש"ע שם סעי' יג:
ז [מיי' פי"ח מהל' גירושין הל' יב טוש"ע אה"ע סי' י סעיף ח].
סו ח מיי' פט"ו מהל' איסורי ביאה הל"ב סמג לאוין קיז:
סז ט י מיי' פי"ע מהל' איסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין קכב טוש"ע שם סי' ז סעי' יב:
סח כ מיי' שם פי"ז הלכה יא:
סט ל מיי' שם הל' ח ט י:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה והרי אלמנה וכו' לקות עליה משום חללה. נ"ב עי' שער המלך פי"ז מה' מ"ב הל' י' בד"ה האמנם וכו' מ"ש בזה:

תוס' ר"י הזקן

מתני'. בת חלל זכר. כלומר שבאה מן הזכר כגון בן בן חלל עד סוף כל הדורות בת אחרון פסולה כבת ראשון אבל בת בתו כשרה דטעמא יליף בגמ'. **ישראל שנשא חללה.** ודוקא ישראל אבל כהן שנשא חללה בתו חללה, דכל ולד שנולד בביאה מאיסור כהונה הוי חלל. **חלל (זכר) [שנשא].** בגמ' מותיב הא תנא ליה רישא. **בת גר זכר.** אפילו זכר ואפילו מישראלית. **בבת חלל [זכר].** ופסולה, אבל בת גיורת מישראל כשרה. **גמ'. מה להלן.** לענין טומאה. **זכרים.** דכתיב בני אהרן ולא בנות אהרן, אף בפסול חללות כן. **בתו של כהן גדול.** מאלמנה. **זרעו [כתיב].** ואפילו נקבות משמע. ולא אהני נזרה שוה אלא לזרע זרעו. **זרעו לו.** מה זרעו פסול אף זרע זרעו פסול, וגזרה שוה אהני לנקבה שהיא מזרעו נקבה אבל לא לנקבה בת זכר. **מקוה טהרה.** להכשיר הבת להכונה. **בעמיו.** ולא כתיב בעמיו. **בעם אחד.** שהוא ואשתו חללים. **זרעו.** הולד שנולד מאלמנה לכהן גדול ומגורושה לכהן הדיוט. **היא עצמה.** האלמנה עצמה מנין שהיא מחוללת מן התורה ומן הכהונה שלוקה עליה כהן הדיוט משום חללה הואיל ובא עליה כהן גדול.* **כשרה ונתחללה.** על ידי אותה ביאה אסורה, שהולד הנולד מאותה ביאה לא היה כשר מעולם. **היא מתחללת בכל מקום.** בכל ביאה אסורה שנבעלה היא נעשית חללה כדמוכח פרק יש מותרות [יבמות פד. ב] לא יקחו להם

הרי גופים מוחלקים ושמות מוחלקים. נראה דבכדי נקט שמות מוחלקין שהרי בא על אלמנה נשים נדות בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת ואע"פ שהן שם אחד כלומר שכולן נשים נאים אחד כדמפרש [בכריתות פ"ג] (דף טו.) אלא האי דנקט ג' אלמנות של ג' בני אדם נאו דוקא דה"ה ג' אלמנות של אדם אחד וכן משמע מדמשני אלא שבא על אלמנה אחת ג' ביאות ולא משני שבא על שלשה אלמנות של אדם אחד מכלל דבה"ג חייב שלשה: **פרט** לב"נ **שבא על אחותו אלמנה.** תימה מאי קאמר בסמוך דרבי שמעון לית ליה איסור חל על איסור אימא דאיסור חל על איסור לית ליה איסור מוסיף לית ליה והאי איסורא מוסיף הוא גבי אחותו שהרי מעיקרא היה האיסור משום אחותו וכשנתאלמנה איתוסף בה איסור אלמנה [והוי איסור מוסיף[8] לגבי משום מלמעה שאינו אחיו וכל הנשים האסורות לב"ג אסורות אף למשום [6] מלמעה[2]] וי"ל דאיתא בברייתא אחרת [6] דרבי שמעון אפילו איסור מוסיף לית ליה[2] א"נ יש לומר דהכי מייתי כיון דר"ש לית ליה איסור חל על איסור ואע"ג דהוי איסור חמור על איסור קל כי ההיא דאוכל נבילה ביום הכפורים דלא חל איסור יום הכפורים שהיא בכרת על איסור נבלה שהיא בלאו הכי אית לן למימר דלית ליה איסור מוסיף באיסור קל על איסור חמור כי ההיא דב"ג שבא על אחותו אלמנה[8]:

מ"ט

הרי גופין מוחלקים הרי שמות מוחלקים אלא שבא על אלמנה אחת שלש ביאות היכי דמי אי דלא אתרו ביה פשיטא דאינו חייב אלא אחת אלא דאתרו ביה אכל חדא וחדא אמאי אינו חייב אלא אחת [6]והתנן [א]נזיר שהיה שותה יין כל היום כולו אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה והוא שותה חייב על כל אחת ואחת לא צריכא [ב]שבא על אלמנת ראובן שהיתה אלמנת שמעון שהיתה אלמנת לוי מהו דתימא הרי שמות מוחלקים קמ"ל גופים מוחלקים בעינן וליכא [ג]אלמנה[3] וגרושה וחללה זונה האי תנא מאי קסבר אי קסבר איסור חל על איסור איפכא נמי ואי קסבר [ד]אין איסור חל על איסור אפילו בסדר הזה נמי לא אמר רבא האי תנא איסור חל על איסור לית ליה [ה]איסור מוסיף אית ליה אלמנה אסורה לכהן גדול ושריא לכהן הדיוט הויא לה גרושה מיגו דאיתוסף לה איסורא לגבי כהן הדיוט איתוסף לה איסורא לגבי כהן גדול ועדיין שריא למיכל בתרומה הויא לה חללה מיגו דאיתוסף איסורא למיכל בתרומה איתוסף איסורא לגבי כהן גדול אלא זונה מאי איסור מוסיף אית בה אמר רב חנא בר רב קטינא הואיל ושם זנות פוסל בישראל תני תנא קמיה דרב ששת

כל שהוא [2]ביקח הרי הוא בלא יקח כל שאינו ביקח אינו בלא יקח פרט לכהן גדול שבא על אחותו אלמנה אמר ליה דאמר לך מני ר' שמעון היא דאמר אין איסור חל על איסור [ו]דתניא רבי שמעון אומר האוכל נבילה ביום הכפורים פטור דאי רבנן הא אמרי [ז]איסור חל על איסור אפי' תימא רבנן כי אמרי רבנן איסור חל על איסור ה"מ איסור חמור על איסור קל אבל איסור קל על איסור חמור לא חייל איכא דאמרי הא מני רבנן היא דאמרי איסור חל על איסור וכי אמרי רבנן איסור חל על איסור הני מילי איסור חמור על איסור קל אבל איסור קל על איסור חמור לא חייל דאי ר"ש השתא איסור חמור על איסור קל לא חייל איסור קל על איסור חמור מיבעיא מהו דתימא איסור כהונה שאני קמ"ל אמר ליה רב פפא לאביי ישראל הבא על אחותו [ח]זונה משוי לה חללה משוי לה או לא משוי לה מי אמרינן קל וחומר מחייבי לאוין הויא חללה מחייבי כריתות לא כל שכן או דילמא אין חללה אלא מאיסור כהונה אמר ליה [ט]אין (איסור) חללה אלא מאיסור כהונה בלבד אמר רבא מנא הא מילתא דאמור רבנן אין חללה אלא מאיסור כהונה דתניא [י]לא יאמר גרושה בכהן גדול ותיתי בקל וחומר מכהן הדיוט ואנא אמינא השתא לכהן הדיוט אסורה לכהן גדול מיבעיא למה נאמרה [יא]כשם שחלוקה גרושה מזונה וחללה בכהן הדיוט כך חלוקה בכהן גדול פשיטא מיגרע [יב]גרעה אלא כשם שחלוקה גרושה מזונה וחללה בכהן הדיוט כך אלמנה חלוקה מגרושה וחללה זונה בכהן גדול חללה למה נאמרה אין חללה אלא מאיסור כהונה זונה למה נאמרה נאמר כאן זונה ונאמר להלן זונה מה כאן זרעו חולין אף להלן זרעו חולין אמר רב אשי [יג]הילכך כהן הבא על אחותו

זונה

נאסרה עליו: **כשם שחלוקה גרושה מזונה וחללה.** המאורות אצל כהן הדיוט שייחד לה ולו לעצמה ואשה גרושה מאישה לא יקחו (ויקרא כא) ללמדך שאם זונה וחללה וגרושה היא לוקה עליה אף משום גרושה כך חלוקה בכ"ג אע"פ שנאמרו (לו) בו בלאו אחד: **פשיטא מיגרע גרע.** בתמיה וכי מפני שנעשה כ"ג נתמעטה קדושתו הלא מהדיוטותו נחלקה עליו לשני לאוין: **כך חלוקה אלמנה מגרושה כו'.** שאם היתה אלמנה וגרושה וחללה זונה חייב על כל אחת ואחת [ט]. והאי דנקט תנא לפלוגי אלמנה לחודה ולא איצטריך לפלוגי חללה מזונה משום דחללה דמוחלקת מזונה מכהן הדיוט קיס לן דגלי בגרושה וה"ה בחללה אבל אלמנה דאיתוספא בכ"ג ולא מצינו בה שנתחלקה איצטריך ליה למילף: **חללה למה נאמרה.** הרי אסורה לכהן הדיוט לומר לך אין חללה אלא מאיסור כהונה מקרא יתירה דרשי' דהאי דהדר כתבה להכי כתבה לומר שתלמד מסדר האמור חללה אחר אלמנה וגרושה שאין איסורן נוהג אלא בכהנים ולא כתבה אחר זונה שמצינו [יד]שם זנות פוסל בישראל לומר לך שאין נקרעת חללה אלא מביאת פסול כהונה לבדה ולא מביאת איסור הנוהג אף בישראל: **וגאמר להלן.** בכהן הדיוט: **מה כאן.** בכ"ג זרעו חולין דכתיב לא יחלל: **הילכך.** הואיל ואין חללה אלא מאיסור כהונה: **כהן.** הדיוט או כ"ג שבא על אחותו פנויה:

זונה

דאיתוסף בה איסורא למיכל בתרומה הוא איסור מוסיף, דאיסור מוסיף באותה חתיכה דאמרינן בשבועות שתים [שם] כשנוסף לחתיכה זו איסור מפני האיסור השני שאוסרה איסורא לגבוה איתוסף נמי להדיוט. וכן נמי אם נוסף לה איסור במה שהיתה מותרת בה כדהכא דגרושה שנעשית חללה אם היתה בת כהן היתה מותרת בתרומה נעשית חללה ואסורה בתרומה מגי דאיתוסף בה איסורא לגבי כהן דאיתוסף נמי איסורא לגבי כהן שחייב עליה אף משום חללה אפילו היתה בת ישראל. דשם חללה איסור מוסיף הוא שאם היתה בת כהן אוסרה לחתיכה בתרומה שהיתה מותרת בה כדכתבינן. אסורה. שכהן לוקה עליה אף משום גרושה. חללה למה נאמרה. הרי אסורה לכהן הדיוט. אין חללה. מסדר הענין אתה למד שלא כתב חללה אחר זונה מפני [שמצינו] שם זנות פוסל [בישראל] כדלעיל, אלא כתבו אחר אלמנה וגרושה שאין איסורן נוהג אלא בכהנים. כאן. בכהן גדול. להלן. בכהן הדיוט. חולין. חללים דכתיב בכהן גדול ולא יחלל. הילכך. ק)אין חללה אלא מאיסור כהונה.

עין משפט נר מצוה

ע א מיי' פ"ה מהל' מילות הלכה י סמג לאוין רנ:

עא ב מיי' פי"ז מהל' איסורי ביאה הלי"ח:

עב ג מיי' שם הל"ח ופי"ד מהל' מאכלות אסורות הלי"ח:

עג ד מיי' פי"ז מהל' איסורי ביאה הל' ח ט י סמג לאוין קלט:

עד ה מיי' שם פי"ח הל"ח סמג לאוין קכב טוש"ע אה"ע סי' ו סעי' ח:

עה ו מיי' שם פי"ט הל' ח ז סמג שם טוש"ע אה"ע סי' ז סעי' יב:

עו ז מיי' שם הל"ה טוש"ע שם סעי' יד:

מוסף תוספות

א. לגבי משות שעבר ולגבי משות מלחמה. תוס' הרא"ש: דלמחר תהא אסורה לכה"ג שיתמנה אחריו של זה. ריטב"א: שהיה מותר בה קודם שנעשית אלמנה ועכשיו היא אסורה לו. תר"פ. ב. כדאיתא ביומא בסוף פרק בא לו יכו' ושמעינן ליה לר' יוסי דלית ליה איסור חל על איסור באיסור כולל ובאיסור מוסיף אית ליה בפרק ד' אחין. שם. ג. בפרק ד' אחין גבי נשא חי ואח"כ נשא מת דקאמר ר"ש אינו חייב אלא משום אחות אשה בלבד ולא חייל עליה איסור אשת אח אע"ג דאיתוסף בה איסור לגבי שאר אחין. תוס' שבועות כד: (ד"ה ומאן).

תוס' ר"י הזקן

אלמנת ראובן. שהיא היתה אלמנה משלשה אנשים והתרו בו התראה אחת משום אלמנה. **כסדר הזה.** שנתארמלה תחלה ונשאת לשני וגרשה ונשאת לכהן ונתחללה בביאתו ואח"כ נבעלה לפסולים או לקרובים ב) זונה הויא חללה לא הויא. איכא מ"ד דה"ג איסור מוסיף ואיסור כולל אית ליה. והעיקר דאיסור מוסיף לחודיה גרסינן. איסור מוסיף הוא שנוסף איסור בחתיכה שאוסרה במה שהיתה מותרת בה נגון גרושה שנעשית חללה יכול לאסור חתיכה דהיינו האשה אם היא בת כהן, הילכך שם חללה על גרושה הוא איסור מוסיף ואפילו היא בת ישראל אחי וחייל לוקה עליה כהן שתים. וכן נמי אם האיסור המוסיף בחתיכה גרמה לה לאסור החתיכה למי שהיה מותר בה בתחלה הרי הם שיחול עליה האיסור השני כדברי רבא התם בשבועות ג) ובסוף כל הבשר. ואיסור כולל הוא כשנוסף לו איסור בחתיכות אחרות שהיה מיתר בהן כדאיתא בשבועות שתים [כד. ב], הילכך הא דאמרינן הכא דריא לה חללה מגו

תורה אור השלם

1. אלמָנה וגרוּשה וחֲלֻלָה זונה את אלה לא יקח כי אם בתולה מֵעַמָּיו יקח אִשָּׁה:

ויקרא כא יד

2. והוא אִשָּׁה בבתוליהָ יקח: ויקרא כא יג

מוסף רש"י

האוכל נבילה ביום הכפורים. בשוגג, פטור. מתעלת, דאין איסור יום הכפורים חל על איסור נבלה, ואם בו ביום נתנבלה, אפילו הכי היתה אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (פסחים לו:). הלא אתי כרת דיום הכפורים וחייל על איסור נבלה או איסור אבר מן החי אם לא נתנבלה מבערב (שבועות כד [כעי"ז כריתות כב.]). הלא אמרינן מינו דאתי יום הכפורים ואיתוסף איסורא לגבי שאר מילי דאתוסף נמי לגבי נבלה, וכ"ש לטעמיה דאמר במסכת כריתות (כב.) דאפילו איסור חמור לא אתי וחייל על איסור קל (נזיר ד.).

מסורת הש"ס

ב) מיר מב. מכות כא. חולין פב:, ג) [בכת"י אלמנה וגרושה וכו'. והוא פיסקא מהכריתות דלעיל. וכן בדפו"ר יש הפסק פיסקא בין תיבת וליכא לתיבת אלמנה], ג) כריתות כג. שבועות כד. פסחים לו. מיר ד., ד) חולין קא. קינ: סנהדרין פא. מעילה טו. כריתות כג. יבמות לב., ה) מ"כ פ' אמור פרק ב, ו) [בכת"י יוסף: לומר לך. ועכי"ז בכי"ק], ז) [ל"ל גרע. (רש"ס)], ח) [בדפו"ר: כלו], ט) [בדפו"ר: משם], י) [לעיל כא ע"ב], כ) [לו], ל) [בכת"י שבכי"ק יוסף: ואע"פ שבכהן גדול נלאו אחד נאמרו], מ) [בכת"י שבכי"ק: שם זונה פסול אף בישראל], נ) [עיין יומא עג ע"ב], ס) [יבמות לב.], ע) [וע"ע תוס' כריתות כג. ד"ה ומי], פ) [מכאן עפומ"ד נראה דאמ"מ, וכ"כ. ויתכן שמקומו בסוה"ע אחר מיצת כהונה וקאי על דברי רב אשי], צ) [בל ע"ב], ק) [בל"ל: סיון דאין חללה אלא מאיסור כהונה זונה הויא חללה לא הויא],

זונה משוי לה חללה לא משוי לה חזר ובא עליה עשאה חללה אמר רב יהודה [א]כהן גדול באלמנה לוקה שתים אחת משום [1]לא יקח ואחת משום [2]לא יחלל ולילקי נמי משום לא יחלל זרעו בשלא גמר ביאתו מתיב רבא [ב]אלמנה וגרושה לוקה משום שני שמות מאי לאו שני שמות ותו לא לא שני שמות על זה ושני שמות על זה אי הכי אימא סיפא גרושה וחלוצה אינו חייב אלא [ג]על אחת ה"ק אינו חייב אלא על אחת ולעולם שני שמות וחלוצה דרבנן והתניא[ג] גרושה אין לי אלא גרושה חלוצה מנין תלמוד לומר ואשה [ג]מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא אמר אביי קידש לוקה בעל לוקה קידש לוקה משום לא יקח בעל לוקה משום לא יחלל רבא [ד]אמר [ג]בעל לוקה לא בעל אינו לוקה משום דכתיב לא יקח ולא יחלל מה טעם לא יקח משום לא יחלל [ו]ומודה אביי במחזיר גרושתו שאם [ט]קידש ולא בעל שאינו לוקה [3]לקחתה להיות לו לאשה אמר רחמנא והא ליכא [ה]ומודה רבא בכהן גדול באלמנה שאם בעל ולא קידש שלוקה ולא יחלל זרעו בעמיו אמר רחמנא והרי הוא חילל [ו]ושניהם מודים במחזיר גרושתו שאם בעל ולא קידש שאינו לוקה דרך [ה]ליקוחין אסרה תורה[ו]: רבי יהודה אומר בת גר זכר כבת חלל: תניא רבי יהודה אומר [ז]בת גר זכר כבת חלל זכר והדין נותן מה חלל שבא מטפה כשרה בתו פסולה גר שבא מטפה פסולה אינו דין שבתו פסולה מה לחלל שכן יצירתו בעבירה כהן גדול באלמנה יוכיח שאין יצירתו בעבירה בתו פסולה מה לכהן גדול באלמנה שכן ביאתו בעבירה חלל יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שאינן ברוב הקהל[ח] אף אני אביא את הגר שאינו ברוב הקהל ובתו פסולה מה להצד השוה שבהן שכן יש בהם צד עבירה לא תימא כהן גדול באלמנה יוכיח אלא אימא מצרי ראשון יוכיח מה למצרי ראשון שכן אינו ראוי לבא בקהל חלל יוכיח וחזר הדין לא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שאינן ברוב קהל [ט]ובתו פסולה אף אני אביא את הגר שאינו ברוב קהל ובתו פסולה מה להצד השוה שבהן שכן פוסלים בביאתם ורבי יהודה גר נמי פוסל בביאתו ומייתי לה [ב]במה הצד מהאי דינא: ר' אליעזר בן יעקב אומר [י]גר: [כ]תניא רבי שמעון בן יוחי אומר [ג]גיורת פחותה מבת שלש שנים ויום אחד כשרה לכהונה שנאמר [4]וכל הטף בנשים החיו לכם והלא פינחס היה עמהם [י]ורבנן החיו לכם לעבדים ולשפחות [ל]וכולן מקרא אחד דרשו [5]אלמנה וגרושה לא יקחו להם לנשים כי אם בתולות מזרע בית ישראל רבי יהודה סבר עד דאית כל זרע מישראל רבי אליעזר בן יעקב סבר מזרע ואפילו מקצת זרע רבי יוסי סבר מי שנזרעו בישראל רבי שמעון בן יוחי סבר מי שנזרעו בתוליה בישראל אמר ליה רב נחמן [מ]לרבא האי

רש"י

זונה משוי לה. ללקות כהן הבא עליה עוד משום זונה שהרי נבעלה בעילת זנות מאסור לה: **חללה לא משוי לה.** ואין כהן שני הבא עליה לוקה משום חללה: **חזר ובא עליה.** הוא או כהן אחר עשאה חללה שהרי אסורה לו משום זונה שאינו נוהג אלא בכהונה: **כ"ג באלמנה כו'.** וה"ה לכהן הדיוט בגרושה וחללה דהא מיגמר גמירי מהדדי מה כאן זרעו חולין אף להלן זרעו חולין הלכך בכהן הדיוט נמי איכא לא יחלל: **לא יקח.** משום קידושין וביאה שלאחר קידושין הוא דקאמר לוקה שתים: **משום לא יחלל.** שחילל אותה: **ולילקי נמי.** משום חילול זרעו: **בשלא גמר ביאתו.** דליכא חילול זרע אבל היא נתחללה בהערה כדתנן ביבמות (דף נו.) אחד המערה ואחד הגומר קנה ולא חילק בין ביאה לביאה: **אלמנה וגרושה.** בא על אלמנה שהיא גרושה: **משום שני שמות.** משום אלמנה ומשום גרושה: **שני שמות על זה כו'.** ודאי שני שמות דקתני גרושה ואלמנה קאמר ומיהו על כל אחת לוקה שתים משום לא יקח ומשום לא יחלל: **אלא על אחת.** על שם גרושה הוא חייב על כל חיובים התלוים בה אבל על חלוצה לא דחלוצה לאו דאורייתא אלא דרבנן: **קידש.** כ"ג או כהן הדיוט אחת מן הפסולות האמורות בענין: **לא יקח.** קידושין משמע שהן הקונים אותה: **בעל לוקה.** בעל אחר קידושין לוקה שתים לא בעל אינו לוקה אפי' אחת: **ומודה אביי.** אע"ג דמחייב מלקות אקידושין באיסור כהונה הכא הוא דכל חד וחד לאו באנפי נפשיה ולא תלה הכתוב את זה בזה בפירוש אבל ישראל המחזיר גרושתו משנשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה אע"ג דכתיב לא יוכל לשוב לקחתה דהיינו אזהרה שלא יקדשנה מודה הוא דאינו לוקה עד שיבעל דהדיא תלה רחמנא קידושין בביאה: **לקחתה להיות לו לאשה.** דכיון דקיחה הוא קידושין להיות לו לאשה אישות של ביאה קאמר: **ומודה רבא.** אע"ג דבעי באיסור כהונה תרתי דוקא ביאה אחר קידושין הוא דבעי דאקידושין לחודייהו לא לקי: **אבל בעל ולא קידש.** מודה הוא שהבעילה אינה תלויה בקידושין דלא יחלל אמר רחמנא והרי חילל: **ושניהם מודים במחזיר גרושתו.** אע"פ שלדברי שניהם כהן בפסולה לו לוקה על ביאה בלא קידושין מודים הם בישראל המחזיר גרושתו משניסאת שאם בעל ולא קידש שאינו לוקה: ה"ג **דרך ליקוחין אסרה תורה.** על הביאה לא פרט לאו אלא על ידי ליקוחין דלא יוכל לשוב לקחתה כתיב: **בתו פסולה.** כדאמרן לעיל (דף עז.) מקיש זרעו לו מה הוא מחלל זרעו אף בנו מחלל זרעו: **יצירתו בעבירה.** שנתעברה אמו באיסור אבל עובד כוכבים בעובדת כוכבים אין עיבורו באיסור: **שכן ביאתו בעבירה.** באלמנה זו לפיכך בת הנולדה מהן פסולה לכהונה שהרי יצירתה בעבירה תאמר בגר שנשא ישראלית שביאתו בהיתר: **חלל יוכיח.** שנשא ישראלית שאין ביאתו בעבירה: **שאינן ברוב הקהל.** שחלוקין משאר קהל שזה יצירתו בעבירה וזה ביאתו בעבירה: **אף אני אביא גר שאינו ברוב קהל.** שבא מטפה פסולה: **מצרי ראשון.** שנשא מצרית ראשונה שאין יצירתו בעבירה ולא ביאתו בעבירה ובתו פסולה דהא שניה היא ורחמנא אמר[י] דור שלישי: **שאינן ברוב קהל.** שזה יצירתו בעבירה וזה אינו ראוי לבא בקהל וגר אינו ברוב קהל שבא מטפה פסולה: **פוסלין בביאתן.** את אשה מן הכהונה כדתניא לעיל בפירקין (דף עד:) בן ט' שנים ויום א' גר עמוני ומואבי כו' תאמר בגר שאינו פוסל בביאתו: **מהאי דינא.** מה חלל שבא מטפה כשרה פוסל גר שבא מטפה פסולה לכ"ש כו': **רש"א כו'.** הרי ארבע מחלוקת בדבר. לר"י בת גר זכר פסולה ואפי' נשא ישראלית. לר' אליעזר אי איכא לד אחד ישראל מכשיר ומיהו גר וגיורת בתו פסולה. ולר' יוסי אפי' גר שנשא גיורת בתו כשרה ומיהו הורתה ולידתה בקדושה בעי. ור' שמעון אפי' גיורת עצמה מכשיר ובלבד שלא תהא ראויה לביאה בגיותה דתיפוק לה מכלל זונה: **והרי פינחס היה ביניהם.** בין היוצאים למלחמת מדין שנאמר להם המקרא הזה: **כל זרע.** כלומר כל עיקר הקרוי זרע היינו מן האב לאפוקי בת גר זכר: **מקצת זרע.** אפי' זרע כחוש כגון מן האם גר שנשא ישראלית: **מי שנזרעו בישראל.** שתהא הורתה בקדושה: **מי שנזרעו בתוליה בישראל.** שלמחו וגמרו בתוליה משבאה לכלל ישראל דהיינו כשנעשית בת שלש גמרו בתוליה לביאה שאם תבעל מכאן ואילך אינן חוזרין אבל קודם שלש כל שעה הם חוזרין ולומחים ובאין[ס]) והכי דריש לקרא בתולות מזרע בית ישראל בתולי' שלה יהו מזרע גידולי יהודי: האי

תוספות

מ"ט דרך ליקוחין אסרה תורה. פי' דלא יוכל בעלה הראשון לשוב לקחתה כתיב ה"ג בקונט' ול"ג דרך הויה אסרה תורה לפי דמהאי קרא דהויה מפיק לעיל דבעי ביאה להתחייב המחזיר גרושתו והשתא הויה מפיק מינה שאין חייב במחזיר גרושתו אלא א"כ קידש ושמא י"ל דנוכל לגרוס דרך הויה אסרה תורה לפי דלעיל דריש ליה מלאשה דמשמע דרך של אישות דהיינו ביאה והכא דריש מלהיות דמשמע הויה שהן קידושין[א]: **ורבי יהודה גר נמי פוסל בביאתו ומייתי לה במה הצד.** דחלל ומצרי ראשון וא"ת לר' יוסי אמאי מכשיר במתני' בת גר הוה לן למיפסל במה הצד שבהן דחלל ומצרי כמו רבי יהודה וי"ל דקסבר רבי יוסי אין זו הצד השוה למילף מינייהו פסול לבת גר שהרי בת חלל אינה פסולה לקהל ישראל ובת מצרי ראשון פסולה לבא בקהל ולא שייך למימר הצד השוה שבהן שאינן ברוב הקהל ובתו פסולה כיון שאין פסול בנות שוה ועוד דוחק הוא לומר ולפרש שאינן ברוב קהל היינו שבאחד מהם יש צד עבירה ובאחרת הוא פסול לבא בקהל דאין סברא לומר כן דהא אינן שוין:

[**במה הצד בהאי דינא.** קשיא לר"י דהא לא שייך פסול ביאה גבי מצרי אלא כשנשא בת ישראל דאי במצרית כבר היא פסולה ואיכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד עבירה כדלעיל כו'][ב]: ת"י

האי

מסורת הש"ס

א) מכות יג., ב) [נ"ל משום אחת], ג) יבמות כד. ת"כ פ' אמור פרק א, ד) סוטה מד. [ע"ש], ה) [בילקוט איתא הויה ועי' תוס' ד"ה מ"ט] וכן גירסת התוס' ביבמות מט: ד"ה סוטה נמי, ובריטב"א כאן, ו) [בכת"י נוסף: ושניהם מודים בנושא את חלוצתו שאם קידש ולא בעל שאינו לוקה דרך בנין בית אסרה תורה. וכ"ה בתוס' יבמות י ע"ב ד"ה החולץ, ע"ש], ז) ת"כ פ' אמור פרק ב תוספתא פ"ה דקידושין ה"ד יבמות עז., ח) [בכת"י נוסף: ובתן פסולה], ט) [בכת"י: ובתן], י) [בכת"י ליתא "גר". ועי' רש"ש], כ) יבמות ס: [לעיל עד:], ל) [עיין בר"ש בכורים פ"א מ"ה דגרים א"ר יוחנן] [וכ"ה בכת"י כאן], מ) [בכת"י נוסף: בר יצחק, ועי' רש"ש], נ) [דברים כג, יט], ס) [עי' נדה מה ע"א],

תורה אור השלם

1. אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה אֶת אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי אִם בְּתוּלָה מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה: ויקרא כא יד
2. וְלֹא יְחַלֵּל זַרְעוֹ בְּעַמָּיו כִּי אֲנִי יְיָ מְקַדְּשׁוֹ: ויקרא כא טו
3. לֹא יוּכַל בַּעְלָהּ הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר שִׁלְּחָהּ לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ לִהְיוֹת לוֹ לְאִשָּׁה אַחֲרֵי אֲשֶׁר הֻטַּמָּאָה כִּי תוֹעֵבָה הוּא לִפְנֵי יְיָ וְלֹא תַחֲטִיא אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה: דברים כד ד
4. וְכֹל הַטַּף בַּנָּשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכָר הַחֲיוּ לָכֶם: במדבר לא יח
5. וְאַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה לֹא יִקְחוּ לָהֶם לְנָשִׁים כִּי אִם בְּתוּלֹת מִזֶּרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל וְהָאַלְמָנָה אֲשֶׁר תִּהְיֶה אַלְמָנָה מִכֹּהֵן יִקָּחוּ: יחזקאל מד כב

גליון הש"ס

גמ' קידש ולא בעל שאינו לוקה. עיין יבמות דף י ע"ב תוס' ד"ה החולץ: שם במה הצד מהאי דינא. עי' יבמות דנ"ב ע"א תד"ה ואי לאו: שם גיורת פחותה מבת ג'. ע' סנהדרין ד' סח ע"ב תד"ה קטן:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

עין משפט נר מצוה

עז א מיי' פי"ז מהל' איסורי ביאה הלכה ד סמג לאוין קכב:
עח ב מיי' שם הלכה ז סמג שם טוש"ע אה"ע סי' ו סעי' א:
עט ג מיי' שם הלכה ב ופט"ו הלכה ב:
פ ד מיי' פי"א מהלכות גירושין הלכה יב סמג לאוין פב:
פא ה מיי' פט"ו מהל' איסורי ביאה הל' ב ופי"ז הלכה ג:
פב ו מיי' פי"א מהל' גירושין הלכה יב סמג לאוין פב:
פג ז מיי' פי"ח מהל' איסורי ביאה הל' ג סמג לאוין קכא טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף ח:

מוסף תוספות

א. כדמשמע בפ"ק דיבמות (יג:) ולעיל בסוף פרק האומר (סח.). תוס' טוך. ב. ואע"ג דלגבי פסול בתו לא שייך למיפרך הכי היינו משום דמיירי במצרי ראשון שבעל מצרית ראשונה דאין ביאתו בעבירה ובלא עבירה היא נפסלת. וכו' וי"ל וכו'. תר"פ.

תוס' ר"י הזקן

אלמנה וגרושה. בא על אשה אלמנה שהיא גרושה גם כן. שני שמות. משום אלמנה ומשום גרושה. על זה. ודאי שני שמות דקתני הוא אלמנה וגרושה, מיהו על אלמנה לוקה משום לא יקח ומשום לא תחלל, וכן בגרושה. אלא אחת. ס"ד לאו אחד והוא לאו דגרושה, דחלוצה דרבנן הוא. שתי שמות. משום לא יקח ומשום לא יחלל. וחלוצה מדרבנן הוא. קושיא הוא. קדש לוקה. פר"ש קדש כהן גדול או הדיוט אחת מן הפסולות האמורות בהן. לא יקח. דלא יקח משמע לא יקדש. בעל. אף בלא קדושין לוקה משום לא יחלל. קדש ובעל לוקה*. פר"ש שתים אחת משום לא יקח ואחת משום לא יחלל. אינו לוקה. אפילו משום לא יקח. ומודה אביי. אף ע"ג דמחייב מלקות אקדושין באיסור כהונה התם הוא דכל לאו באפי נפשיה הוא ולא תלה זה בזה, אבל ישראל המחזיר גרושתו משנשאת לאחר, כתיב לא יוכל לשוב לקחתה להיות לו לאשה, וכיון דקיחה היינו קדושין, להיות לו לאשה היינו ביאה, אלמא תלה רחמנא קדושין בביאה. ומודה רבא. אף ע"ג דבאיסור כהונה בעי תרתי ביאה אחר קדושין, ה"מ דלא לקי אקדושין לחודייהו אבל אביאה בלא קדושין לקי. ונמשך בכל זה ר"ש אחר פירושו שפי' דלא יחלל אפילו אכהן הדיוט קאי. ושניהם מודים. בין אביי בין רבא באיסור מחזיר גרושתו משנשאת לאחר דבעל ולא קדש שאינו לוקה. דרך לקוחין אסרה תורה. כלומר על הביאה לא פרט לאו אלא ע"י לקוחין דלא יוכל לשוב לקחתה כתיב. ודעת הר"ם ז"ל לפמ"ש בקדושה פי"ז [ה"ד] וט"ו [ה"ב] ובספר המצות בקס"א ובקס"ב דאינו לוקה משום לא יחלל אלא כ"ג באלמנה מפני שהיא כשרה לכהונה ובזאת הבעילה חללה ופסלה לכהונה, אמנם כהן הדיוט אם בעל

תוס' ר"י הזקן (המשך)

בלא קדושין אע"פ שזה אסור עליו ומוזהר ממנו ופסלה לכהונה אינו לוקה כי לא נתבארה האזהרה, וכתב כ"ג בגרושה וחללה זונה עם כהן הדיוט אחד הוא, ע"כ ענין לשונו. וכן נראה מן ההלכה שכל מקום שזוכר שלוקה משום לא יחלל מפרש ואומר כ"ג באלמנה. אמר רב יהודה אמר רב כ"ג באלמנה וכו'. פי' אלמנה דוקא. ומותיב תלמודא ולילקי נמי משום לא יחלל זרעו, כלומר אמאי נקט אלמנה אפילו בגרושה מצי למימר לוקה שתים משום לא יקח ומשום חלול זרעו, ומשני האי דנקט אלמנה ולא גרושה משום דמיירי בשלא גמר ביאתו, אבל לעולם אם גמר ביאתו הרי חלל זרעו ואף בגרושה לוקה שתים. ואותביה רבא מהא מתני' דאלו הן הלוקין שדעת רבא דלא יחלל אינו לוקה אלא על אלמנה שהיא כשרה ונתחללה בביאתו וזה הלאו באלמנה. ואותביה [מהא דתני אלמנה וגרושה לוקה משום שני שמות] מאי לאו שני שמות ותו לא, כלומר אין הצטרפות לאיסורן אלא כשם שלוקה משום אלמנה כך לוקה משום גרושה, אבל לעולם משום אלמנה לוקה שתים ומשום גרושה אינו לוקה אלא אחת. ומשני לא שני שמות משום אלמנה ושני שמות משום גרושה ומכל וכל השוה אותן. ומותיב מגרושה** וחלוצה דלא תני אלא אחת, ומשני וכו', נמצא דעת רבא דהא דאמר רב כ"ג באלמנה לוקה שתים באלמנה דוקא הוא. ודעת שיטת הגמ' דאפילו בגרושה הוא אם גמר ביאתו. וכתר הכי אתיא פלוגתא דאביי ורבא דשייכא בהא מילתא, ומגרר עמה פלוגתא אחריתי. אמר אביי קדש לוקה, כלומר קדש כ"ג אלמנה או הדיוט גרושה לוקה [משום] לא יקח, בעל אע"פ שלא קדש לוקה משום לא יחלל דס"ל לאביי כשטה דלעיל דלא יחלל זרעו דכתיב אף לכל איסורי כהונה, הלכך אפילו כהן הדיוט אם בא על אחת מהאסורות לוקה אף משום לא יחלל, ואם קדש ובעל לוקה שתים, והה"נ לממזרת ונתינה לישראל דלא כתיב בהו קיחה אלא לא יבא שלוקה עליהם אם בא על אחת מהן בלא קדושין. ורבא אמר קדש ובעל בין כ"ג באלמנה או הדיוט בגרושה לוקה, כ"ג שתים כדלעיל והדיוט אחת, לא בעל אינו לוקה לא כ"ג ולא הדיוט כלל. מה טעם קאמר, כלומר זה טעם לכל דברי רבא, וה"פ זה הלאו דלא יחלל אינו לוקה עליו אלא מאלמנה שבה נתייחד זה הלאו שהוא מחללה עתה בביאתו ואע"פ שזכר גרושה כאן וחללה זונה שהזכיר למעלה בפרשת כהן הדיוט, לא ליחד להם לאו על הביאה לחודה משום חלול הזרע בא, אלא לפרש טעם האיסור שלא יחלל זרעו ואין להלקות על לאו זה שאינו אלא פירוש וטעם על האיסור. אבל מאלמנה אם בא עליה לוקה שהרי לא אסרה לו אלא בזאת הפרשה ובא להזהירו שלא יחלל וגם בה נתן טעם חלול הזרע לאסור הקיחה, אלמא אינו

*נראה מזה דהיה גורס בדברי רבא קידש ובעל לוקה וע"ז פר"ש דלוקה שתים (ד"ו). **בכת"י: דבגרושה בפ' לא תני.